

**ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Trnavská cesta 52
P.O.BOX 45
826 45 Bratislava

Váž. pán

venujem@venujem.sk
(bude zaslané mailom)

Vaša značka/zo dňa
/19.1.2016

Naša značka
OHVBP KV/1452/2016/Jo

Vybavuje
Ing. Józeffiová, PhD. 25.2.2016

Bratislava

Vec

Verejná chladnička – podmienky prevádzkovania - vyjadrenie

Dňa 19. 1. 2016 bola Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky doručená Vaša žiadosť o odpoveď k Vášmu projektu VENUJEM.SK – verejná chladnička na zvyšky jedál a potravín od ľudí, ktorí ich nespotrebojú pre ľudí, ktorí ich ešte môžu využiť – bezdomovci, či rodiny vo finančnej tiesni.

K Vašej žiadosti uvádzame nasledovné:

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky ako kompetentný orgán podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení na ochranu verejného zdravia obyvateľov v Slovenskej republike Vám neodporúča prevádzkovať v Slovenskej republike verejné chladničky na zvyšky jedál a potravín, nakoľko podľa platnej národnej a EÚ legislatívy všetky potraviny na trhu musia byť známeho pôvodu, zdravotne nezávadné, v spotrebných lehotách, v mieste predaja musia byť k nahliadnutiu dodacie listy, resp. iné doklady o nadobudnutí tovaru umožňujúce jeho vysledovateľnosť. Balené potraviny musia byť označené v súlade s platnou potravinovou legislatívou, chladené výrobky sa nesmú uchovávať pri teplotách, ktoré by mohli mať za následok riziko pre zdravie ľudí, nesmie sa prerušiť chladiaci reťazec. Splnenie uvedených požiadaviek nebude možné v plnej miere splniť ani overiť v prípade prevádzkovania verejných chladničiek na zvyšky jedál a potravín od ľudí, ktorí ich už nespotrebojú.

Pokiaľ by bola uvedená činnosť spojená s podávaním potravín alebo zvyškov jedál zadarmo, nemôžete uvažovať o tom, že spotrebiteľ bude potravinu konzumovať na vlastnú zodpovednosť. Všetky potraviny a pokrmy musia byť zdravotne bezpečné a zodpovedať požadovanej kvalite a nesmú predstavovať žiadne riziko pre zdravie konzumenta.

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky nemá v kompetencii posudzovanie „plytvania potravinami“. Je to komplexná vec, napr. zorganizovania skladových zásob v obchodnej sieti, premenlivý dopyt, ekonomické správanie sa samotných konzumentov (napr. nakupovanie len potravín, kde je predpoklad, že budú skonsumované do dátumu

spotreby, resp. dátumu minimálnej trvanlivosti). Pokiaľ sa jedná o ostatné otázky okolo dátumu spotreby a dátumu minimálnej trvanlivosti, legislatíva (zákon NR SR č. 152/1995 Z.z. o potravinách v platnom znení) jasne ustanovuje, že nie je možné umiestňovať na trh potraviny po uplynutí ich dátumu spotreby alebo dátumu minimálnej trvanlivosti. Pokiaľ ide o označenie potravín dátumom spotreby - je to dátum určený výrobcom, ukončujúci dobu použitia potraviny, ktorá z mikrobiologického hľadiska podlieha rýchlej skaze a môže po krátkom čase predstavovať bezprostredné nebezpečenstvo pre zdravie ľudí. Dátum minimálnej trvanlivosti potraviny (opäť stanovený výrobcom potraviny) je definovaný ako dátum, do ktorého si potravina pri správnom skladovaní uchováva svoje vlastnosti.

Dátumom spotreby sa označujú potraviny rýchlo sa kaziace (epidemiologicky rizikové, napr. lahôdkárske výrobky, cukrárske výroby, niektoré mliečne výrobky - jogurty, mäkké mäsové výrobky atď.). Ide prevažne o potraviny s trvanlivosťou niekoľko dní od ich dátumu výroby, vyžadujúce si chladenie, ktoré sú citlivé na nedodržanie podmienok skladovania, nedodržanie podmienok hygieny počas manipulácie s nimi (majú vhodné prostredie pre pomnožovanie mikroorganizmov aj choroboplodných, nesprávnou manipuláciou s nimi alebo ich kontamináciou môžu vzniknúť gastrointestinálne ochorenia - hnačka, zvracanie a pod. V roku 2014 bolo celkovo hlásených v Slovenskej republike 24 alimentárnych ochorení prebiehajúcich v epidémii, na šetrení ktorých sa podieľali oddelenia hygieny výživy Regionálnych úradov verejného zdravotníctva (RÚVZ v SR). Väčšinou boli pôvodcom ochorenia Salmonella enteritidis, norovírusy a Citrobacter freundii. Možno predpokladať, že v prípade, že by sa v Slovenskej republike povolilo prevádzkovanie verejných chladničiek na zvyšky jedál a potravín od ľudí, ktorí ich nespotrebojú pre ľudí, ktorí ich ešte môžu využiť – bezdomovci, či rodiny vo finančnej tiesni bol by výskyt alimentárnych ochorení vyšší.

V prípade potravín označených dátumom minimálnej trvanlivosti - ide o potraviny s dlhodobejšou trvanlivosťou (týždne, mesiace) - z dôvodu ich podstaty - zloženia (napr. cukor, nealkoholické nápoje) alebo z dôvodu použitej technologickej metódy výroby (napr. konzervy). V prípade potravín s dlhou trvanlivosťou môže dôjsť k narušeniu zmyslových vlastností (napr. zmena farby, chuti, celkového vzhľadu - napr. rozkladom tukov).

Potraviny uvádzané na trh, musia byť zdravotne bezpečné, za čo počas ich uvedenia na trh t.j. počas obdobia plynutia dátumu spotreby alebo dátumu minimálnej trvanlivosti zodpovedá ten, kto ich na trh uvádza (výrobca, predajca).

Na záver si Vás dovoľujeme upozorniť, že podľa článku 2 nariadenia (ES) č. 178/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú sa postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín „umiestnenie na trhu“ znamená skladovanie, uchovávanie potravín alebo krmív na účely predaja, vrátane ponúkania na predaj alebo akúkoľvek inú formu prevodu, či už bezplatnú alebo nie a predaj, distribúciu a iné formy prevodu samy o sebe a „prevádzkovateľ potravinárskeho podniku“ znamená fyzické alebo právnické osoby zodpovedné za zabezpečenie toho, aby sa v potravinárskom podniku pod ich kontrolou plnili požiadavky potravinového práva.

Na základe vyššie uvedeného by ste ako prevádzkovateľ potravinárskeho podniku (verejných chladničiek na zvyšky jedál a potravín od ľudí, ktorí ich nespotrebojú) umiestňujúci potraviny na trh museli dodržiavať všetky požiadavky vyplývajúce z platnej potravinovej legislatívy, najmä zákona NR SR č. 152/1995 Z.z. o potravinách v platnom znení, nariadenia (ES) č. 178/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú sa postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 o hygiene potravín a zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o doplnení a zmene

niektorých zákonov v znení nehorších predpisov, to znamená, že by ste boli zodpovedný za zdravotnú neškodnosť a kvalitu zvyškov jedál a potravín v predmetných verejných chladničkách a niesli za to aj plnú právnu zodpovednosť.

S pozdravom

ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
826 45 BRATISLAVA, TRNAVSKÁ CESTA 52
- 58 -

prof. MUDr. Ivan Rovný, PhD., MPH
hlavný hygienik Slovenskej republiky

Bankové spojenie: 7000135898/8180
IČO: 00607 223
DIČ: 2020878090

Tel.: 00421 2 49 284 427
Fax: 00421 2 44 372 6 41

email: eva.jozeffiova@uvzsr.sk
internet: www.uvzsr.sk